

Tengelici Hírmondó

TARTALOMBÓL

Tudjunk meg többet a TEIT-ről ♦ Föld Napja ♦ Egzségssarok ♦ Eb-nyilvántartás

Dsida Jenő: Hálaadás

Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat,
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restell.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad,
Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
Köszönöm a szívét, mely csak értem
dobban

itt e földön senki sem szerethet jobban!
Köszönöm a szemét, melyből jószág árad,
Istenem köszönöm az édesanyámat!
Te tudod, Istenem - milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.
Leborulva kérlek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!
Áldd meg édesanyám járását-keelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg
szenvadását!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az édesanyámat!

Tudjunk meg többet a TEIT-ről!

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Területfejlesztési Társulás 1992 júniusában alakult a Paksi Atomerőmű 12 km-es körzetében lévő 13 település tagságával (Kalocsa, Dunaszentbenedek, Fadd, Gerjen, Ordas, Pusztahencse, Uszód, Tengelic, Paks, Géderlak, Foktő, Dunaszentgyörgy, Bácsa). A társulást a 13 település polgármestereiből álló tanács irányítja Török Ferenc (Kalocsa) elnök és Gáncs István (Tengelic) társelnök vezetésével. Központja: Kalocsa Önkormányzati Hivatala, Szent István király út 35., telefon: 78/461-166. Feladata többek között, hogy az erőmű környezetében élő lakosságot - mintegy 65 ezer embert - az atomenergia békés célú felhasználásáról, a PA ZRT és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. szerepéről, működéséről és hatásairól pontos, gyors és hiteles információkkal lássa el. Az erőmű szakmai és műszaki-technikai segítségével, valamint a polgári szervezetekkel együttműködve a TEIT sajtó,

független mérőhálózatot épített ki a tárgyilagoss, érdektelen tájékoztatás érdekében, felkészülve a véletlen események közlésére is. A folyamatosan végzett mérések eredményeiről a lakosság első sorban a sajtó útján szerez tudomást. Szem előtt tartva a kölcsönös érdekeket, az MVM PA ZRT és az RHK Kft. szerződésben rögzített támogatási forrásokat bocsát az érintett települések rendelkezésére a település szintű kommunikáció működtetésére és egyéb fejlesztési feladatok megvalósítására. Ezen források tudatos és célirányos felhasználásáért minden településen az adott polgármester a felelős. A cél az, hogy a folyamatos és korrekt tájékoztatások, valamint az erőműbe és a radioaktív hulladék tárolókba tett látogatásokon tapasztaltak révén lakosaink kiszámítható és biztonságos adó környezetben élhessenek, kihasználva a pozitív lehetőségeket is.

Gáncs István a TEIT társelnöke

A FÖLD NAPJA

A **Föld napja** (április 22.) alkalmából különféle eseményeket rendeznek világszerte, amelyekkel felhívják a figyelmet a Föld természeti környezetének megővésére. Első ízben 1970. március 21-én tartották, melyben azóta 175 ország vesz részt. Magyarországon 1990-től rendeznek akciókat ez alkalmából. Tengelic évek óta bekapcsolódik a Föld Napja alkalmából szervezett környezetvédő tevékenységbe. Iskolánkban egész napos program keretében a diákok fát ültettek, papírt gyűjtöttek.

Iskolánk különös hangsúlyt fektet az ismeretek hagyományos tanórai kereteken túli megismertetésére, gyakorlati alkalmazására. Ötödik éve újabb és újabb témákkal, egész napos projekt kereté-

ben hívjuk fel a figyelmet a természet, a környezet védelmére.

„Gondolkodj globálisan!”
- Föld Napi ÖKO projekt

A jövő nemzedékének számos problémával kell szembeesülnie, melynek kapcsán két, manapság divatos kifejezés hangzik el; úgy mint a „fenntartható fejlődés” és a „környezettudatosság”.

Kajsza Béla alpolgármester közreműködésével újabb kísfa került a helyére

A program faültetéssel kezdődik. Az iskolaudvar előregedő fát évente 1-1 újjabbal pótoljuk. Bízunk abban, hogy a mindenkori hatodikosok által ültetett facsemetéket megkülönböztetett figyelem övezi, óvja. Diákjainkat később is emlékezteti arra, hogy bárhol alakul a sorsuk, őket a

„gyökereik” mindig ehhez az iskolához, ehhez a településhez kötik.

A délelőtti folyamán az alsó illetve a felső tagozatosokból verbuvált csapatok 6-6 állomást bejárva oldották meg a témához kötődő feladatokat.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

A Föld napja alkalmából a Magyar Közút Nonprofit Zrt is évek óta országos tavaszi szemétyűjtést szervez "Tegyük együtt útjaink tisztaságáért!" jelszavattal. A társaság szemétyűjtési akciója az ország egyik legtöbb önkéntes megmozgató környezetvédelmi eseményévé nőtte ki magát. Az eddigi akciók sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy ez idáig mintegy 300 ezer önkéntes csaknem 50 ezer köbméternyi szemetet gyűjtött össze országszerte. Szemétyűjtési akció célja, hogy a fiatalabb generációknak is természetessé váljon a környezet megóvása. Az akció megszervezésével a társaság hozzá kíván járulni ahhoz, hogy az a több ezer - többségében - fiatal, aki részt vesz a szemétyűjtésben, később jobban odafigyeljen szűkebb és tágabb környezete megóvására reményt adva arra, hogy aki egyszer aktívan részt vesz a szeméthyűjtés felszámolásában, az biztosan nem válik megrögzött szemetelővé.

Harmadikosaink rekordmennyiségű, 26 mázsa papírt gyűjtöttek

A délutáni papírgyűjtés mindig nagy erőket mozgató meg, s ahhoz, hogy az idén is tetemes mennyiség, 7,8 tonna gyűlt össze, köszönettel tartozunk a segítő szülőknak, a papírt számunkra felajánló lakosoknak. Az Alisca Terra közel 110 ezer forintot fizet ki az osztályoknak, melyet közösségi célokra, programjaikhoz használnak fel.

Szijártó József
iskolaigazgató

Tengelic-Szőlőhegyen április 17-én és 20-án összesen 32 önkéntes gyűjtötte a szemetet a bekötő úton és a falu területén. Sajnos ezúttal is bő volt a „termés”, különösen a 6-os út és a falu közötti útszakaszon. **BRM**

Költészet napi szavalóverseny

A költészet napját József Attila születésnapjára emlékezve 1964 óta minden évben április 11-én ünneplik Magyarországon. Kapcsolódva a vers ünne-

péhez, iskolánk régi hagyományaként rendezzük meg a költő nevével fémjelzett házi szavalóversenyünket. Az Ádám Miklósné, Huber Péterné és

Solymosiné Németh Erika alkotta zsűrinek az idei évben sem volt könnyű dolga, hogy a négy korcsoportban, a 49 verselő közül győztest hirdessen.

A tanulóink több mint egyharmada részvételével zajlott megmérettetésen sok igazán kiváló, lélekmelengető produkciót tapasztalhatott a publikum.

Az alsó tagozatosok versenyének győztesei balról jobbra: Molnár Anikó, Tivadar Eszter, Rohn Csenge, Molnár Adrienn, Pámer Attila, Harsányi Réka, Bodó Erika, Bodó Attila és Patai Lilla

A házi verseny felsős díjazottai balról jobbra: Bogdán Klaudia, Brunner Bianka, Rudolf Eszter, Lusinszki Annamária, Füller Anna, Rudolf Írisz, Patai Zsófia valamint Mészáros Kinga (a képről hiányzik)

Téltemetés kiszéjárással április elején

„Haj ki, kisse, haj...” a régi rigmussal negyedik éve eleveníti fel a hagyományt a néptánc szakkör.

Az iskolaudvaron menyecskének felöltöztetett kiszéjáb a telet, a zord időt, a balszerencsét jelképezi, ezért a sorsa már készítesek meg van pecsételve. Az osztályok szószóli ráaggatják mindazt a kívánságlístát, amelytől meg szeretnének szabadulni a tavasz beköszöntével; úgymint: Tűnjének el a rossz jegyek, a harag, a békétlenség, a májkrémes kenyér, meg legalább a fele házi feladat!...

A menet, élén a bábuval, énekszóval indul az óvodába, ahol hiába lesz a nóta erősebb az óvodásokkal kiegészülve bizony a "kiszőce" - akár csak a boszorkányok - tűz által vész és még csak meg sem siratja senki.

Szijártó József iskolaigazgató

A visszaúton hozott „villóág”, a zöldág már a tavaszt jelképezi, s akiket a gazdasszony ezzel megsuhint, azok bezzeg hamarosan féjhez is mennek.

EGÉSZSÉGSAROK

Az orvos válaszol

Víz = élet

Miért fontos a víz fogyasztása?

- Segíti az anyagcsere folyamatokat; segíti a fogyást
- Erősíti a szívet és a vérkeringést;
- Javítja a szervezet immunrendszerét;
- Elszállítja a tápanyagokat a sejtekhez;
- Segíti az emésztést, megakadályozza a gyomorsav túltengést;
- Elősegíti a vesék működését, optimalizálja a test tisztulási folyamatait;
- Elősegíti a vesék működését, optimalizálja a test tisztulási folyamatát
- Aktiválja az idegrendszert, és csökkenti a stresszre való hajlamot; természetes fájdalomcsillapító fejfájás és ízületi fájdalmak esetén
- Növeli a koncentráció- és teljesítőképességet; segíti a sejtek közötti információáramlást, kiegyensúlyozza a két agyféltekét, kreatívvá, frissebbé tesz bennünket
- Frissességet és rugalmasságot ad a bőrnek; igazi olcsó és bőrbarát „kozmetikum”
- Kiüríti a testből a felesleges mérgeket és salakanyagokat;
- Rugalmassá teszi az ízületeket.

Mi történik, ha nem fogyasztunk mindennap megfelelő mennyiségű (min. 2,5 l) vizet?

- Szervezetünk anyagcsere-folyamatai lelassulnak, melynek súlyos következményei vannak.: a sejtek nem kapják meg a számukra szükséges tápanyagokat és a szervezetünk telítődni kezd mérgeanyagokkal.
- A szellemi és a fizikai teljesítőképesség a szükséges tápanyagok hiányában csökken, míg a felhalmozódó mérgeanyagok egészségügyi problémákat idézhetnek elő. A víz az anyagcsere-folyamatok mellett biztosítja a vérkeringést, a vér ozmózis nyomását, befolyásolja a vér sav-bázis egyensúlyát, továbbá hőszabályozó szereppel bír, biztosítja testünk állandó belső hőmérsékletét. Nem mindegy tehát, hogy mennyi folyadékot fogyasztunk.

Vajon bármilyen folyadékkal biztosíthatjuk szervezetünk zavartalan működését?

- Szervezetünknek tiszta és kissé lúgos vegyhatású vízre van szüksége. A különböző színezett, ízfokozókkal, tartósítószerrel és adalékanyagokkal készített üdítők (pl. cola, energitalok) kifejezetten egészségtelenek.
- Az első 10 percben a vércukorszint megemelkedik. 20 perc múlva az inzulin elválasztás fokozódik. 1 óra múlva a koffein felszívódott: a pupillák kitágulnak, a vérnyomás megemelkedik, fokozódik a vizeelés, a vizelettel a kalciumürítés, a csontokból a kalciumvesztés.
- A hirtelen magas inzulinszint számos rossz következménnyel jár hosszútávon: elhízás, cukorbetegség kialakulása és nagy szív-ér és rákbetegség kockázat. Az energital + alkohol együttes fogyasztása nagyon veszélyes kombináció: számos fiatalkori infarktus és újraélesztést igénylő szívritmuszavar írható a számlájára.

Milyen vizet igyunk?

- Véleményem szerint csapvizet, ásványvizet, lúgos ásványvizet, szűrt, tisztított vizet nagyjából egyforma arányban. Így mindegyik féle víz előnyeit kihasználjuk, és a hátrányukból, hiányosságukból keveset kapunk.

Dr. Dömötör Zita családorvos

BABÁZÓ

Az egészséges csecsemő táplálása

Tél végére a felnőtteknél és a gyerekeknél is kiürülnek a vitamin és ásványianyag-raktárak. A felnőtteknél könnyebb ezek pótlása mert mindent fogyaszthatnak. Csecsemőknél nehezebb, mert a C vitaminban gazdag citrusféléket csak egy éves kor után adhatjuk.

Mit tehetünk tél végén a babák védekező rendszerének erősítéséért?

1. Szoptassunk!

A csecsemő számára az anyatej a legtekélyesebb táplálék. Az anyatejben levő immunanyagok védik a csecsemőt a fertőzéstől. 6 hónapos korig nincs másra szüksége a csecsemőnek az anyatején kívül. Ha nincs elegendő anyatej, tápszerrel pótoljuk ennek összetételét az anyatejhez hasonló.

2. Vitamindús zöldségek és gyümölcsök

Hat hónapos korban el lehet kezdeni a hozzátáplálást. A gyümölcsöket és főzelékeket fokozatosan kell bevezetni. A legjobb, ha otthon készült étel-

	5-6 hónapos kortól	6-8 hónapos kortól	9 hónapos kortól	1 éves kortól
Gyümölcs	alma, őszibarack, meggy	körte, banán	szilva, cseresznye, sárgabarack	narancs, mandarin, ananász, kiwi, málna, eper, áfonya (allergizáló hatása miatt ekkor is csak kis mennyiségben)
Zöldség	burgonya, sütőtök, cékla, sárgarépa	gesztenye, spenót, saláta, sóska, zöldbab, cukkini, főzőtök, fehérrépa, brokkoli, spárgatök, zöldborsó (passzírozva)	kelbimbó, karalábé, karfiol, padlizsán, paradicsom, hagyma, fokhagyma	bab, lencse, felebsorsó
Egyéb	-	csirke, pulyka és nyúlhús	máj, sajt, túró (10 hónapos kortól tojássárgája)	sertés, borjú, marhahús (darálva) sajt, tejföl, tejszín, kecskesajt, vaj, méz, olajos magvak, tojásfehérje

leket adunk a csecsemőnek. Gyümölcsöt és zöldséget lehetőség szerint az adott évszaknak megfelelőt válasszunk.

Sokszor az anyukák nehezen tudják elfogadni ezt a sortrendet és egymással versenyezve töltött káposztát, halászlét adnak a csecsemőnek. Később, amikor allergiás lesz, vagy gyakran beteg a csecsemő, ennek fűhöz-fához, hogy mi lehet az oka. Nagyon egyszerű, mindent idejében kell kezdeni, nem marad le semmiről a baba.

Pallóné Király Erika
védőnő

Egészségnap az egészségházbán

2013.04.25-én egészségnap volt az egészségházbán. Már több éve kora tavasszal Dr. Tóth János vezetésével egészségügyi szűrővizsgálatokat szerveznek Tengelicen. A szűrések között a legnépszerűbb az az ingyenes vizsgálat, amely a méhnyakrák, emlődaganat és szájüregi elváltozásokat szűri ki. Évente 60-70 nő jelenik meg ezen. A fizetős vizsgálatok a koleszterin, testsúly, testtömeg index stb. mérése. Évente egyszer mindenki szenteljen egy napot ezekre a fontos vizsgálatokra, súlyos betegségek előzhetőek vele.

A méhnyakrák szűrés egész évben igénybe vehető azok számára, akik már három éve nem voltak szűrésen és az OTH-tól kaptak behívólevelet. A védőnő ingyenesen végzi a vizsgálatot minden szerdán 13-15 óra között. Telefonon időpont egyeztethető másik napokra is 06-70/312-9184.

Pallóné Király Erika védőnő

ORVOSI RENDELŐ

CSALÁDORVOS

Dr. Dömötör Zita

7054 Tengelic, Rákóczi u. 8.

Telefon: 06-74/432-200

06-30/685-3284

Rendelési idő:

Tengelic

Hétfő	8:30 - 12:30
Kedd	10:00 - 13:00
Szerda	8:00 - 10:00
Csütörtök	12:00 - 16:00
Péntek	8:30 - 12:30

Tengelic-Szőlőhegy

Szerda	12:00 - 15:00
--------	---------------

FOGORVOS

Dr. Vékás Júlia Andrea

7054 Tengelic, Rákóczi u. 8.

Telefon: 06-74/432-200

Rendelési idő:

Hétfő	Szünnetel
Kedd	14:00 - 19:00
Szerda	14:00 - 19:00
Csütörtök	9:00 - 14:00
Péntek	9:00 - 14:00

Csecsemő tanácsadás

Kedd	8:00 - 10:00
------	--------------

Iskolaorvosi rendelés

Csütörtök	11:00 - 12:00
-----------	---------------

Belgyógyászati szakrendelés

Szerda	10:00 - 12:00
--------	---------------

Gyógyszertár

7054 Tengelic, Rákóczi u. 20.

(evangélikus parókia)

Nyitva tartás:

H-K-P: 08:30 - 13:00

SZ: 08:30 - 11:00

CS: 12:00 - 16:00

Ügyelet

január 1-jétől Paks 7030

Rákóczi u. 1.

Tel.: 75/410-222

Hétköznapokon: 16 órától

másnap reggel 8 óráig

Munkaszüneti napokon és

ünnepnap: 8 órától másnap

reggel 8 óráig (24 órás ügyelet)

paksi atomerőmű

JEGYZŐI KÖZLEMÉNYEK

Képviselő-testületi ülés összefoglaló

A Képviselő-testület a 2013. április 23-án megtartott ülésén 3 rendeletet alkotott és 5 határozatot hozott.

Az első napirendi pontban a testület elfogadta az önkormányzat 2012. évi költségvetésének 4. egyben utolsó módosítását, mely elsősorban technikai jellegű. Ennek megfelelően a költségvetés főösszegei 337.836 e Ft-ra változtak.

Rendületet alkotott a testület a 2012. évi zárszámadásról, melyet egyhangúlag fogadtak el a képviselők. A bevételi és kiadási főösszeg a már fent említett 337.836 e Ft-ban teljesült.

A 2012-es évről elmondható, hogy az önkormányzat megfelelően ellátta a kötelező és önként vállalt feladatait, melyek ellátása finanszírozási gondok nélkül zajlott. Minden számla kiegyenlítése határidőre megtörtént. Az önkormányzat létszáma egy fővel - mezőőr - bővítésre került. Az előző évekhez hasonlóan 2012-ben is támogatásban részesültek a civil szervezetek, egyesületek. Kiemelendő, hogy az adóbevételek szinte 100 %-ban teljesültek. A kiadások legnagyobb részét a dologi kiadások tették ki 36,21 %-kal, majd a személyi juttatások és azok járulékai 31,48 %-kal. Hitelfelvételre egész évben nem került sor. A pénzmaradvány összege 74.740 e Ft. Az önkormányzat vagyona 831481 e Ft, ami az előző évihez képest 6.970 e Ft-tal nőtt.

A következő napirendi pontban megalkották a képviselők a közterületek elnevezéséről, valamint a házszám-megállapítás szabályairól szóló rendeletet, mely 2013. május 1-jétől lép hatályba. E rendelet tartalmazza a közterületek nevének megállapításával, illetve nevének megváltoztatásával, a házszámozással, a közterületi- és házszám táblák kihelyezésével kapcsolatos szabályokat. Előírja, hogy a rendelet hatálybalépését követő 60 napon belül azok az ingatlan tulajdonosok, akiknek ingatlanjáról még hiányzik a házszám kötelesek gondoskodni a házszámok kihelyezéséről.

Új szakmai programot fogadtak el a képviselők a tanyagondnoki szolgálatot érintően, melyre a jogszabályok változása miatt volt szükség.

A képviselő-testület pályázatot írt ki a mezőőri munkakör betöltésére, mivel a jelenlegi mezőőr - jogszabályi előírás miatt - már nem láthatja el feladatit 2013. július 1. napjától. A kiírás szerint a pályázat benyújtásának határideje 2013. május 17. A munkakör közalkalmazotti jogviszony keretében tölthető be. A kiírás megjelenik majd a tengelici honlapon is.

Ezt követően két határozatot hozott a testület a sportcsarnok felújításával kapcsolatban. Az egyik határozat arról rendelkezik, hogy a Képviselő-testület pályázatot kíván benyújtani a sportcsarnok tetőfelújítására, melynek költsége várhatóan 18 millió Ft lesz. A másik határozat az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatait és azok forrásairól rendelkezik, mely határozat a pályázati anyag részét képezi.

Az egyebek napirendi pontban létrehozta a képviselő-testület azt a háromtagú, szakértelemmel rendelkező bizottságot, amely az óvodavezetői pályázattal kapcsolatos előkészítésben vesz részt.

Tolnai Lászlóné jegyző

PETŐFI SÁNDOR FALUHÁZ

7054 Tengelic, Petőfi S. u. 9.

Telefon: 06-74/675-650

NYITVA TARTÁS

Hétfő	13:00 - 19:00
Kedd	14:00 - 19:00
Szerda	8:00 - 20:00
Csütörtök	8:00 - 18:00
Péntek	13:00 - 19:00
Szombat	14:00 - 18:00
Vasárnap	14:00 - 15:00

A teleshoba szeptember 3-tól hétfőtől szombatig 14:00 - 18:00 között, pénteken 15:00 - 19:00 között látogatható.

A fenti időpontokon kívül a rendezvények időpontjának függvényében tartunk nyitva.

További elérhetőségek:

Schmidt Mária

művelődésszervező

Telefon: 06-30/572-4788

E-mail:

tengelicfaluhaz@freemail.hu

Májusi programok:

Kasza Endre falugazdász fogadóórái:

május 16. és 23. - 8 és 11 óra között

Egyéb programok:

május 11. 19 óra - Szülők-

Nevelők játékonyági batusból

május 23. 11 és 15 óra között -

Véradás

május 27. vagy 28. - Az iskola

színjátszó szakköreinek gyer-

meknap műsora óvodásoknak

(a pontos időpontot a plakátokon tesszük közzé)

Júniusi előzetes:

június 1. 10 óra - Óvodai ballagás

június 22. egész nap - Falunap

(a programokról a plakátokról

tájékozódhatnak)

Tervezet: Tengelic „Kincsei” fo-

tópályázat

TÁJÉKOZTATÓ

Tájékoztatjuk, hogy 2013. január 1-je után a 4 hónapnál idősebb eb már csak chippel ellátva tartható. Ennek betartását a jegyző és a járási állat-egészségügyi hivatal ellenőrzi.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 42/B. §. (1) bekezdésben foglaltak alapján az önkormányzat a településen eb-összeírást végez. Ennek érdekében a Polgármesteri Hivatal munkatársai felkeresik Önöket a helyi eb-nyilvántartás elkészítéséhez. A nyilvántartás célja az önkormányzat eb-rendészeti és állatvédelmi feladatainak hatékony elvégzése.

Kérjük az eb tulajdonosok, ebtartók együttműködését az összeírás során.

Tengelic, 2013. április 17.

Gáncs István polgármester